

Jeżeli jako rodzic postanowisz nie szczepić dziecka, powinieneś wiedzieć, jakie wiąże się z tym ryzyko i odpowiedzialność.

Jeżeli zdecydujesz się opóźnić niektóre szczepienia swojego dziecka lub w ogóle z nich zrezygnujesz, decyzja ta może spowodować pewne zagrożenia. Aby zapewnić ochronę dziecku, rodzinie i innym osobom, należy zastosować się do poniższych wskazówek.

Podjęcie decyzji o opóźnieniu lub rezygnacji ze szczepień, jako rodzic przyjmujesz na siebie odpowiedzialność w związku z możliwymi zagrożeniami dla zdrowia, a nawet życia dziecka.

Zawsze, gdy dziecko zachoruje, i w związku z tym zachodzi konieczność:

- wezwania pogotowia ratunkowego,
- transportu karetką pogotowia ratunkowego,
- zgłoszenia się na ostry dyżur lub oddział ratunkowy w szpitalu,
- zgłoszenia się do prowadzącego lekarza pediatry lub przychodni, musisz poinformować personel medyczny, że dziecko nie przeszło wszystkich szczepień zalecanych w ramach kalendarza szczepień dla dzieci w tym wieku.

Kartę przebytych szczepień dziecka należy trzymać w znanym i łatwo dostępnym miejscu, aby móc szybko – nawet w sytuacji stresowej – ustalić, które szczepienia dziecko przebyło.

Poinformowanie personelu medycznego o statusie szczepień dziecka jest bardzo ważne z dwóch powodów:

- Podczas badania lekarz będzie musiał wziąć pod uwagę możliwość, że dziecko zachorowało na chorobę, której można zapobiegać, stosując szczepienia, np. odrę, świnkę, krztusiec czy dyfteryt. Choroby te nadal występują i lekarz będzie musiał uwzględnić w ocenie stanu dziecka, że może zachorowało na tego typu chorobę zakaźną.
- Jeżeli u dziecka zostanie zdiagnozowana choroba zakaźna, przeciwko której prowadzi się szczepienia, personel medyczny podejmie odpowiednie środki ostrożności, np. umieszczając dziecko w izolacji, aby nie zarażało innych.

Niektóre osoby są bardziej narażone na ryzyko zakażenia:

Grupą szczególnie narażoną na zakażenie chorobą zakaźną są niemowlęta, zbyt małe, aby je szczepić. Przykładowo, szczepień przeciwko odrze nie zaleca się niemowlętom poniżej 9-12 miesiąca życia. W przypadku zachorowania na odrę tak małych dzieci przebieg choroby często jest bardzo ciężki i konieczna jest hospitalizacja.

Kolejną grupą bardziej narażoną na zachorowanie są osoby posiadające obniżoną odporność z powodu przebiegu innych chorób lub przyjmowanych leków (np. chorzy na nowotwory, choroby autoimmunologiczne lub osoby po przeszczepie organów).

Zanim wystąpi ognisko choroby, której zapobiega się poprzez szczepienia, należy:

- Upewnić się, że dziecko przeszło wszystkie zalecane dla jego wieku szczepienia zgodnie z obowiązującym kalendarzem szczepień.
- Porozmawiać z prowadzącym lekarzem pediatrą i upewnić się, że dokumentacja medyczna i karta szczepień dziecka zawiera aktualne wpisy dotyczące przeprowadzonych szczepień. Poprosić o kopię aktualnej karty szczepień.
- Informować na bieżąco o przebytych szczepieniach szkołę, przedszkole i inne placówki opiekuńcze, w których przebywa dziecko.
- Pamiętać o tym, że dzieci, które nie były szczepione, mogą zarazić się chorobą zakaźną od osób, u których nie występują widoczne objawy. Nie da się przewidzieć, kto może stanowić źródło zakażenia.

© WHO/Malin Bring

Ochronę społeczności przed szerzeniem się chorób zakaźnych, którym zapobiega się poprzez szczepienia, daje wysoka wyszczepialność. Im więcej rodziców decyduje się na rezygnację ze szczepień ochronnych dzieci, tym większe jest zagrożenie rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych. Rezygnując ze szczepienia dziecka, narażasz na ryzyko nie tylko własne dziecko, ale również całą społeczność.

W przypadku wystąpienia zachorowań na chorobę, której zapobiega się poprzez szczepienia:

- Może być już za późno na zapewnienie ochrony poprzez szczepienia. Należy zapytać o to pediatrę.
- Jeżeli w danej społeczności wystąpią zachorowania na chorobę (a niekiedy jeden przypadek), której zapobiega się poprzez szczepienia, rodzice nieszczepionego dziecka mogą być poproszeni o zabranie go ze szkoły, przedszkola lub innych zorganizowanych zajęć (np. sportowych czy edukacyjnych).
- Szkoła, przedszkole lub inna placówka poinformuje, kiedy nieszczepione dziecko może ponownie bezpiecznie uczęszczać na zajęcia. Trzeba być przygotowanym na to, że dziecko będzie musiało zostać w domu przez kilka dni, a nawet tygodni.
- Należy zapoznać się z informacjami o chorobie i sposobach jej przenoszenia. Możliwe, że nie uda się uniknąć narażenia na ryzyko zakażenia.
- Każda choroba przebiega inaczej i w każdym przypadku okres od momentu kontaktu z czynnikami zakaźnymi a zachorowaniem może być inny. Należy porozmawiać z lekarzem pediatrą, aby uzyskać wskazówki, które pozwolą stwierdzić, po jakim czasie dziecko nie jest już narażone na ryzyko zachorowania na daną chorobę zakaźną.

Pamiętaj, że...

- Wszystkie choroby, którym zapobiega się poprzez szczepienia, mogą w każdej chwili pojawić się w Regionie Europejskim, ponieważ wszystkie choroby zakaźne nadal występują na świecie.
- Niekiedy pojawiają się klastry lub ogniska chorób zakaźnych, którym zapobiega się poprzez szczepienia, czyli zwiększona liczba przypadków zachorowań występujących w danym miejscu i czasie.
- Niekiedy wystarczy nawet jeden przypadek danej choroby, aby wywołać zaniepokojenie w społeczności, w której wystąpił. Przykładem jest odra, jedna z najbardziej znanych chorób zakaźnych. Szybko rozprzestrzenia się wśród osób nieszczepionych.
- W większości przypadków nie można przewidzieć, jak ciężki będzie przebieg choroby u dziecka.
- Warto uzyskać więcej informacji w placówce opieki zdrowotnej i poprosić o arkusz informacji „Choroby, którym zapobiega się poprzez szczepienia: oznaki, objawy i powikłania”.

Jeżeli wiesz, że dziecko było narażone na ryzyko zakażenia chorobą, której zapobiega się poprzez szczepienia, i nie było przeciwko niej szczepione, to:

- Zapoznaj się z informacjami o wczesnych oznakach i objawach choroby.

- Natychmiast skorzystaj z pomocy lekarskiej, jeśli u dziecka lub innego członka rodziny wystąpiły oznaki lub objawy choroby.

WAŻNE! Zanim personel medyczny będzie miał kontakt z dzieckiem lub członkami rodziny, poinformuj lekarza, miejscową placówkę opieki zdrowotnej, personel karetki pogotowia lub szpitalnego oddziału ratunkowego, że dziecko nie przeszło wszystkich przewidzianych w kalendarzu szczepień. Wiedząc, że dziecko mogło zachorować na chorobę, której zapobiega się poprzez szczepienia, lekarz będzie mógł możliwie najszybciej postawić diagnozę i wprowadzić leczenie. Ponadto mając informacje, że dziecko może być chore na chorobę zakaźną, personel medyczny może podjąć środki ostrożności, aby nie dopuścić do zakażenia innych pacjentów.

- Stosuj się do zaleceń izolowania dziecka od innych osób, w tym członków rodziny, zwłaszcza niemowląt oraz osób o osłabionej odporności.
- Pamiętaj, że w przypadku chorób, którym zapobiega się poprzez szczepienia, istnieją leki przeznaczone do zwalczania choroby oraz leki, które mają chronić osoby mające kontakt z chorym przed zakażeniem.
- Zapytaj personel medyczny, w jaki sposób należy chronić przed zakażeniem członków rodziny i pozostałe osoby, które mogą mieć kontakt z dzieckiem.
- Z rodziną chorego dziecka może skontaktować się przedstawiciel miejscowego wydziału zdrowia rejestrującego ogniska chorób zakaźnych w danym rejonie.

Jeżeli podróżujesz z dzieckiem:

- Przed podróżą skorzystaj z informacji dla osób podróżujących, dostępnych na stronie WHO (www.who.int/topics/travel), aby sprawdzić, jakie choroby mogą stanowić zagrożenie w rejonie, do którego się udajecie i jakie szczepienia zapewnią ochronę. Choroby, którym zapobiega się poprzez szczepienia, nadal powszechnie występują na świecie.
- Jeżeli wiesz, że chorujesz lub dziecko zachorowało na chorobę, której zapobiega się poprzez szczepienia, nie przenoś choroby na inne osoby. W tym stanie nie należy podróżować, ponieważ zarówno chory rodzic, dziecko lub pozostali członkowie rodziny mogą nadal zarażać innych. Jeżeli osoba nieszczepiona podczas podróży zapadnie na chorobę, której przeciwdziała się szczepieniami, aby nie dopuścić do przenoszenia zakażenia na innych, nie powinna podróżować samolotem, pociągiem ani autobusem, dopóki lekarz nie stwierdzi, że już nie zakaża. W niektórych przypadkach organy zdrowia publicznego mogą wydać zakaz podróżowania w związku z ryzykiem przenoszenia zakażenia na inne osoby.

Sprawdź aktualność własnych szczepień!

- Sprawdź aktualność własnych szczepień. Jeżeli nie odbyłeś wszystkich zalecanych szczepień, jako rodzic narażasz własne dziecko na ryzyko zachorowania.

Więcej informacji o szczepieniach znajduje się na stronie:
www.euro.who.int/vaccine/resourcecentre